

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Oľgy Trnkovej a JUDr. Milana Deáka v právnej veci navrhovateľa V., bývajúceho v R., zastúpeného JUDr. P. advokátom , so sídlom vo F./9 , proti odporkyni I., bývajúcej v R., o **50 000 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 7 C 93/2004, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2007 sp. zn. 16 Co 130/2007 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2007 sp. zn. 16 Co 130/2007 v nevyhovujúcej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania 9% ročne zo sumy 47 585 Sk od 22. 7. 2004 do 22. 3. 2007 a 9% ročne zo sumy 69 450 Sk od 22. 7. 2004 a vo výrokoch týkajúcich sa náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Lučenec rozsudkom zo 17. júna 2006 č. k. 7 C 93/2004 – 123 uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 117 502 Sk, trovy právneho zastúpenia 22 696, 50 Sk k rukám Mgr. D. , 36 220 Sk k rukám JUDr. P. a na účet súdu trovy štátu 8 651 Sk , všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh vo zvyšku uplatneného nároku prevyšujúceho sumu 117 502 Sk (32 850 Sk) zamietol.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 28. septembra 2006 sp. zn. 16 Co 238/2006 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola odporkyni uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 69 450 Sk potvrdil. Vo výroku, ktorým bola odporkyni uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 48 052 Sk a vo výroku o náhrade trov konania a štátu rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie .

Okresný súd Lučenec v poradí druhým rozsudkom z 23. marca 2007 č. k. 7 C 93/2004 – 212 uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 47 585 Sk s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 117 035 Sk od 22. 7. 2004 do zaplataenia , trovy konania 5123 Sk a trovy právneho zastúpenia 18 1148,50 Sk k rukám Mgr. D. a 35 648 Sk k rukám JUDr. P., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku uplatnených úrokov z omeškania od 26. 4. 2004 do 22. 7. 2007 návrh zamietol a štátu právo na náhradu trov konania nepriznal. Po vykonanom dokazovaní, rozhodujúc o nároku v časti, v ktorej bol jeho predchádzajúci rozsudok zrušený, mal preukázané, že nehnuteľnosť (LV č. X., parcela č. X. zastavané plochy a nádvoria o výmere 424 m², parcela č.. záhrady o výmere 160 m² a stavba rodinný dom súp. č. X. na parcele č. X., kat. územie R.) vo vlastníctve odporkyne, navrhovateľ zhodnotil vykonanými prácami a výkonmi vyplývajúcimi zo znaleckého posudku tak , že jej všeobecná hodnota je 184 018,30 Sk, pričom v roku 2002 bola 124 158,70 Sk. Odporkyňa zaviazal titulom bezdôvodného obohatenia na zaplataenie rozdielu 47 585 Sk. Za irelevantnú považoval skutočnosť, či odporkyňa s vykonanými prácami súhlasila. Účastníci konania totiž bývajú v jednej obci a odporkyňa o stavebných úpravách vedela , nebránila v ich vykonávaní a ani v zmluve uzavretej s navrhovateľom (o budúcej kúpnej zmluve zo 7. 2. 2002) nebol dohodnutý zákaz opravovania a adaptovania nehnuteľnosti. Preto námietky odporkyne voči vykonaným prácam považoval za nedôvodné. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tieto navrhovateľ uplatnil zo sumy už právoplatne priznanej (69 450 Sk) ako aj zo sumy 47 585 Sk (priznanej týmto rozsudkom) , spolu zo sumy 117 035 Sk od 26. 4. 2004 (podanie návrhu). Súd prvého stupňa bol toho názoru, že odporkyňa je v omeškaní so zaplataením tejto pohľadávky navrhovateľa, ale nie od 26. 4. 2002,ako navrhovateľ úroky uplatňoval, ale od 22. 7. 2004 (doručenie návrhu odporkyni), od ktorého termínu jej uložil povinnosť ich zaplatiť vo výške 9 % ročne (dvojnásobok diskontnej sadzby Národnej banky Slovenska k 22. 7. 2004) zo sumy 117 035 Sk . O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p.

Krajský súd v Banskej Bystrici v poradí druhým rozsudkom z 28. júna 2007 sp. zn. 16 Co 130/2007 rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti, vo výroku o povinnosti odporkyne zaplatiť navrhovateľovi 47 585 Sk potvrdil. Vo výroku o 9 % ročnom úroku z omeškania zo sumy 117 035 Sk, vo výroku o trovách prvostupňového konania, vo výroku o splatnosti istiny zmenil tak, že odporkyňu zaviazal k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi istinu 47 585 Sk s 9% ročným úrokom z omeškania od 23. 3. 2007 a to všetko v splátkach po 500 Sk mesačne, ktoré je povinná odporkyňa platiť vždy do 15 teho dňa v mesiaci pod následkom straty výhody splátok počnúc právoplatnosťou rozsudku. Navrhovateľovi náhradu trov prvostupňového konania a odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu o vzniku bezdôvodného obohatenia odporkyne na úkor navrhovateľa aj s jeho zostávajúcou výškou 47 585 Sk (na zapltenie 69 450 Sk už bola zaviazaná). Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že odporkyňa sa dostala do omeškania s plnením až dňom 23. 3. 2007, kedy navrhovateľ rozšíril návrh na zapltenie úrokov z omeškania a to len zo sumy 47 585 Sk (celkove priznaná bola suma 117 035 Sk). O náhrade trov prvostupňového konania a odvolacieho konania rozhodol podľa § 150 O. s. p., keď za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval pomery odporkyne, ktorá je starobnou dôchodkyňou s nízkym dôchodkom, zlým zdravotným stavom a navrhovateľ stále býva v jej rodinnom dome.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej rozhodol o nepriznaní úrokov z omeškania z čiastky 117 035 Sk od 22. 7. 2004 a trov prvostupňového konania podal dovolanie navrhovateľ. Jeho prípustnosť vyvodil z § 238 O. s. p. Žiadal rozsudok krajského súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal nesprávny právny záver krajského súdu, keď mu priznal úroky z omeškania len z čiastky 47 585 Sk a len od 23. 3. 2007. Trval na tom, že mu prináležia z čiastky 117 035 Sk od 22. 7. 2007 ako rozhodol súd prvého stupňa. Za nesprávne považoval aj rozhodnutie o trovách prvostupňového konania pre neskúmanie dôvodov hodných osobitného zreteľa u oboch účastníkov konania, pretože je osobou sociálne odkázanou s príjmom 3 600 Sk mesačne a odporkyňa poberá určite vyšší starobný dôchodok, vlastní nehnuteľnosť a značné finančné prostriedky.

Odporkyňa sa k dovolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia

dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a dospel k záveru, že v nevyhovujúcej časti úrokov z omeškania ho treba zrušiť.

Navrhovateľ svojím návrhom uplatnil proti odporkyňi nárok titulom bezdôvodného obohatenia získaného na jeho úkor tým, že vynaložil náklady na opravu a úpravu nehnuteľnosti v jej vlastníctve. Celkove mu súdom bola priznaná suma 117 035 Sk (69 450 Sk rozsudkom súdu prvého stupňa z 17. 6. 2006 v spojení v rozsudkom krajského súdu z 28. 9. 2006 , 47 585 Sk rozsudkom z 23. 3. 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 28. 6. 2007) Na pojednávaní dňa 23. 3. 2007 navrhovateľ rozšíril návrh o úroky z omeškania vo výške dvojnásobku diskontnej sadzby Národnej banky Slovenska zo sumy 117 450 Sk od 26. 4. 2004 t. j. podania návrhu do zaplatenia, ktoré rozšírenie návrhu súd prvého stupňa pripustil a na ich zaplatenie odporkyňu zaviazal. Krajský súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti tak, že nepriznal navrhovateľovi úroky z omeškania zo sumy 69 450 Sk a zo sumy 47 585 Sk od 22. 7. 2004 do 22. 3. 2007. Keďže navrhovateľ podal dovolanie v tejto časti, v ktorej bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa , je dovolanie procesne prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 241 ods. 2 O. s. p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O. s. p. , b/ konanie je postihnuté inou vadou , ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolateľ nenamietal , že v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (t. j. a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nespadá do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený , ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát)

Vada takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. nie je daný.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj keď nie je v dovolaní namietaná , je procesná vada , ktorá na rozdiel od vád vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom je vecná nesprávnosť rozhodnutia. O takúto vadu ide tiež v prípade nesprávneho postupu súdu vedúceho k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia. Pri zmene rozhodnutia podľa § 220 O. s. p. dovolací súd nahrádza svojím rozhodnutím rozhodnutie súdu prvého stupňa , preto jeho rozhodnutie musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. V súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. musí odvolací súd podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, správnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený tak poukazom na všetky zistené skutočnosti ako aj právne závery, ktoré prijal.

V danej veci krajský súd nevysvetlil prečo priznal navrhovateľovi úroky z omeškania (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka) od 23. 3. 2007 t. j. pripustenia rozšírenia návrhu na ich zaplatenie a len zo sumy 47 585 Sk, keď navrhovateľ pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia uplatnil návrhom z 26. 4. 2004, doručeným odporkyňi 22. 7. 2004 a úroky uplatnil zo sumy priznanej súdom t. j. 117 058 Sk, ako zo zápisnice z pojednávania súdu prvého stupňa vyplýva (čl. 207).

Ak má byť bezdôvodné obohatenie vydané v peniazoch a ak dlžník nesplní svoju povinnosť včas, veriteľ má právo požadovať tiež úroky z omeškania v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka .

Úroky z omeškania možno priznať od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Keďže v Občianskom zákonníku u nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (ako pri nároku na náhradu škody) nie je ustanovený čas splnenia, treba vychádzať z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný dlh splniť prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Ak nedošlo k požiadaniu skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať návrh, keď dňom zúročenia pohľadávky uplatnenej v návrhu nebude deň nasledujúci po podaní návrhu na súde, ale deň po doručení návrhu odporcovi (pokiaľ nie sú úroky uplatnené od neskoršieho termínu).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti úrokov z omeškania nezodpovedá požiadavke preskúmateľnosti a presvedčivosti súdnych rozhodnutí. Preto je konanie, v ktorom bol rozsudok vydaný postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti úrokov z omeškania a vo výrokoch o trovách konania zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júna 2008

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :